

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

De wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht onderwijspersoneel om het vijfstappenplan te gebruiken als ze het vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld.

Het doel van de wet is leerlingen die te maken hebben met een vorm van geweld of mishandeling in de thuissituatie, passende hulp te bieden, zodat een einde komt aan de bedreigende situatie. De meldcode is bedoeld voor (vermoedens van) fysiek, psychisch of seksueel geweld en verwaarlozing.

Iedere medewerker van de onderwijsinstelling moet zich aan de meldcode houden.

Zoals in het veiligheidsplan van Comprix aangegeven is het advies om binnen elke school een aandachtsfunctionaris voor de meldcode aan te wijzen. De interne vertrouwenspersoon kan niet ook de aandachtsfunctionaris voor de meldcode zijn. De ib'er van de school kan wellicht deze taak op zich nemen. De aandachtsfunctionaris implementeert de meldcode binnen de school, bewaakt de interne procedure en zorgt ervoor dat deze kwalitatief goed verloopt.

De meldcode is nadrukkelijk geen meldplicht. Organisaties zijn verplicht een meldcode te hebben, professionals zijn verplicht te handelen volgens de stappen van de meldcode, maar het doorlopen van de meldcode hoeft niet te leiden tot een melding. In de Wet meldcode is wel opgenomen dat professionals het recht hebben te melden bij Veilig Thuis. Ook als gezinsleden daar geen toestemming voor geven. Het meldrecht houdt in dat professionals persoonsgegevens van volwassenen en kinderen mogen doorgeven aan Veilig Thuis, zodat Veilig Thuis een onderzoek naar de gezinssituatie kan starten. Bovendien mogen professionals informatie geven als Veilig Thuis daar vanwege haar onderzoek om vraagt.

Privacy

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

De vijf stappen uit de Meldcode met het vernieuwde afwegingskader

Onderstaand zijn de vijf stappen uit de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling inzichtelijk gemaakt. Het onderliggende Afwegingskader is de uitwerking voor het Onderwijs.

STAPPENPLAN

1

In kaart brengen van signalen van vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling, De signalen vastleggen. Zie de [SignalenKaart](#)¹

2

Bespreek de signalen met een deskundige collega of in een teamoverleg. Vraag zo nodig ook advies aan Veilig Thuis. Leg de uitkomsten vast in het leerlingendossier. Schrijf op met wie, wat en wanneer dit besproken is.

3

Bespreek de signalen met de ouders³. Raadpleeg een deskundige collega en/of Veilig Thuis als ondersteuning nodig is bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouders.

4

Weeg op basis van de signalen, het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouders de aard en ernst van het huiselijk geweld en/of kindermishandeling, middels het afwegingskader. Zie het afwegingskader in bijlage 1

5

Bij acute of structurele onveiligheid altijd melden bij Veilig Thuis. Daarnaast is zelf hulpverleners of organiseren ook mogelijk. Leg de melding vast in het leerlingendossier, beschrijf de feiten en gebeurtenissen.

Ad Stap 3:

Leg de ouders het doel uit van het gesprek²:

- Beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan;
- Nodig ouders uit om een reactie hierop te geven;
- Kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van de waarnemingen.

Ad stap 5:

In Stap 5 worden twee beslissingen genomen: het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is. Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in de genoemde volgorde worden genomen. De betrokken persoon in het onderwijs/de leerplichtambtenaar (dit kan de aandachtfunctionaris zijn) vraagt zich op basis van signalen en het gesprek met ouders af of melden noodzakelijk is aan de hand van vijf afwegingsvragen. Vervolgens besluit deze of het bieden of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school/leerplichtambtenaar als de betrokkenen (ouders/ verzorgers) behoort. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden. Melden is niet verplicht en kan ook anoniem.

¹ Mogelijk zijn er zaken die niet op de kaart genoemd zijn, maar die wel zorgen baren. Deze kunnen worden meegewogen bij het besluit om wel of niet te melden. Het advies is terughoudend te zijn met signalen die niet zelf zijn waargenomen en waar mogelijk deze personen te stimuleren zelf de stappen van de meldcode te zetten of contact op te nemen met Veilig Thuis.

² Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouders, is alleen mogelijk als:

- Er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, van een medewerker van de school, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- Als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouder de leerling van school houdt en dat de leerling daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het geweld.

³ Waar in dit document wordt gesproken over ouders wordt tevens verzorgers bedoeld.

Bijlage 1 Afwegingskader

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling
Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn.
Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.